

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY IV

Niedostateczny

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy czwartej uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych,
- uczeń nie potrafi wykonać zadań o niewielkim poziomie trudności.

Dopuszczający

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy czwartej umożliwia osiągnięcie celów polonistycznych,
- uczeń potrafi wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności.

Dostateczny

- poziom zdobytych umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy czwartej pozwala na rozwijanie kompetencji ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej,
- uczeń wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe o średnim poziomie trudności ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej.

Dobry

- uczeń poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania.

Bardzo dobry

- uczeń sprawnie się posługuje zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach.

Celujący

- uczeń biegle się posługuje zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania, jest twórczy, rozwija własne uzdolnienia.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY IV

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

I. Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- skupia uwagę na krótkich wypowiedziach innych osób,
- reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą),
- rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów,
- rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny,
- wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym niedługim tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej,
- rozumie ogólny sens słuchanych utworów.

CZYTANIE

- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji,
- rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny,
- wskazuje najważniejsze informacje w odpowiednich akapitach przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost,
- rozumie dosłowne znaczenie wyrazów w wypowiedzi,
- rozumie ogólny sens czytanych utworów,
- stara się czytać teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym.

DOCIERANIE DO INFORMACJI – SAMOKSZTAŁCENIE

- sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym.

ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY

- mówi o swoich reakcjach czytelniczych,
- dostrzega zabiegi stylistyczne w utworach literackich, w tym funkcję obrazowania poetyckiego w liryce, z pomocą nauczyciela wskazuje epitet, porównanie, przenośnię, rymy,
- wie, co tworzy rytm,
- wskazuje wers, strofę, refren,
- odróżnia fikcję od rzeczywistości,
- odróżnia elementy fantastyczne od realistycznych,
- określa wybrane elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia,
- rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator),
- zna cechy baśni i legendy,
- wyodrębnia komiks, film i spektakl spośród innych przekazów i tekstów kultur.y

II. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

- nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem,
- formułuje pytania i udziela prostych odpowiedzi pod względem konstrukcyjnym,
- wypowiada komunikaty zawierające proste informacje,
- wyraża wprost swoje intencje,
- odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie,
- stosuje zwroty grzecznościowe podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem,
- mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu,
- za pomocą kilku zdań opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę,

- za pomocą kilku prostych zdań opisuje obraz, ilustrację, plakat,
- stosuje wyrazy o znaczeniu dosłownym,
- wygłasza tekst utworu z pamięci.

PISANIE

- stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu,
- zna podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni ó – u, rz – ż, ch – h,
- dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu
- uzupełnia prosty schemat, tabelę,
- zna podstawowe zasady układu graficznego listu prywatnego, dialogu, ramowego planu wypowiedzi i z pomocą nauczyciela zapisuje list, dialog, układa plan ramowy wypowiedzi,
- zapisuje kilkuzdaniowe opowiadanie odtwórcze,
- za pomocą kilku prostych zdań tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, zwierzęcia,
- za pomocą kilku prostych zdań tworzy opis obrazu, ilustracji, plakatu
- stara się o estetykę zapisu wypowiedzi.

III. Kształcenie językowe

Stosuje wiedzę językową w zakresie:

- słownictwa (np. dobiera wyrazy bliskoznaczne oraz wyrazy pokrewne w rodzinę wyrazów),
- składni (konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu, rozróżnia zdania pojedyncze, złożone i równoważnik zdania, wskazuje orzeczenie w zdaniu, zna wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające),
- fleksji (wskazuje czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki i przysłówki w zdaniu, przy pomocy nauczyciela określa formę odmiennej części mowy, odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych,
- fonetyki (zna alfabet, dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby).

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

I. Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- słucha innych i uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada,
- wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkudzaniowej wypowiedzi,
- powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszonej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszonej historii,
- rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów.

CZYTANIE

- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi,
- określa temat i główną myśl tekstu,
- oddziela informacje ważne od drugorzędnych,
- wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu,
- wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi,
- rozpoznaje cechy życzeń, ogłoszenia, instrukcji, przepisu,
- wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, posługuje się akapitami,
- poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów.

DOCIERANIE DO INFORMACJI – SAMOKSZTAŁCENIE

- wybiera odpowiednie informacje ze słownika ortograficznego, encyklopedii, czasopisma, stron internetowych.

ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY

- nazywa swoje reakcje czytelnicze,
- nazywa zabiegi stylistyczne w utworach literackich (epitet, porównanie, przenośnia, rym), rozumie funkcję obrazowania poetyckiego w liryce,
- dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie),
- odróżnia autora od osoby mówiącej w utworze,
- określa i nazywa elementy świata przedstawionego w utworze

- epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia,
- wskazuje cechy baśni i legendy w utworze,
- rozpoznaje elementy rytmu: wers, zwrotka, rym, refren,
- zna pojęcia: gra aktorska, dekoracja, kostiumy, rekwizyty, inscenizacja, scena, widownia, próba,
- przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość,
- odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym),
- odczytuje morał baśni.

II. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

- świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej,
- dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące,
- formułuje pytania otwarte,
- udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych,
- wypowiada się w kilku logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą rzeczywistością, lekturą,
- stosuje zwroty grzecznościowe i odpowiednie konstrukcje składniowe (np. tryb przypuszczający) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem,
- wskazuje wyrazy o znaczeniu dosłownym i metaforycznym,
- składa życzenia, tworzy wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry,
- wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne,
- opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni,
- dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne,
- recytuje utwór poetycki, oddając jego ogólny nastrój i sens,
- stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych,
- posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką,

gestem).

PISANIE

- stosuje podstawowe zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji,
- odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą,
- dzieli wyrazy na głoski i litery, rozróżnia funkcję zmiękczącą i sylabotwórczą *i* w typowych przykładach,
- konstruuje i zapisuje kilkuzdaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym,
- używa wypowiedzi pojedynczych i złożonych,
- w zależności do adresata i sytuacji świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące,
- zapisuje pytania otwarte,
- udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych,
- samodzielnie zapisuje dialog,
- dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne,
- tworzy ramowy plan wypowiedzi,
- układa opowiadanie odtwórcze,
- redaguje notatkę w formie prostego schematu, tabeli, planu,
- zapisuje prostą instrukcję, np. przepis kulinarny, zasady gry,
- tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, zwierzęcia, obrazu,
- ilustracji, plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni,
- w liście prywatnym, dialogu, zaproszeniu stosuje odpowiedni układ graficzny.

III. Kształcenie językowe

- Stosuje wiedzę językową w zakresie:
  - * słownictwa (wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonym tekście, tworzy rodzinę wyrazów),
  - * składni (konstruuje zdania pojedyncze proste i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone i równoważniki zdań, używa różnych typów wypowiedzi: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych),

- * fleksji (określa formę gramatyczną czasowników, rzeczowników, przymiotników; łączy wypowiedzenia składowe za pomocą spójnika w wypowiedzenie złożone; poprawnie zapisuje formy bezokoliczników oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego czasowników w czasie przyszłym i przeszłym),
- * fonetyki (wykorzystuje umiejętność dzielenia wyrazów na sylaby przy przenoszeniu wyrazów do następnej linijki),
- stosuje zasady estetycznego zapisu tekstu.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

I. Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych, a zwłaszcza odtwarzanych utworów,
- odróżnia informacje ważne od mniej ważnych ,
- na podstawie słuchanego tekstu tworzy samodzielną notatkę: rysuje plan, ilustracje do tekstu, formułuje pytania,
- właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu,
- odczytuje przerośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich.

CZYTANIE

- wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio,
- rozumie funkcję akapitu,
- oddziela informacje ważne od drugorzędnych,
- wybiera i wykorzystuje informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu,
- wskazuje przerośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi oraz samodzielnie tłumaczy przerośne znaczenie wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi,
- wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach,
- rozumie funkcje części składowych wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie,
- głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji i

intonacji.

DOCIERANIE DO INFORMACJI – SAMOKSZTAŁCENIE

- wybiera informacje niewyrażone wprost z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych.

ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY

- uzasadnia swoje reakcje czytelnicze,
- analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia,
- identyfikuje baśń i legendę,
- rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu,
- rozumie funkcję akapitu jako logicznie wyodrębnionej całości w tekście,
- objaśnia znaczenia porównań i przenośni w tekście,
- wyodrębnia elementy dzieła filmowego, odróżnia film animowany i aktorski,
- charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość,
- odczytuje przesłanie utworu.

II. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

- przedstawia własne zdanie w rozmowie,
- świadomie dobiera intonację zdaniową,
- udziela odpowiedzi w formie krótkiej wypowiedzi,
- uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami,
- łączy za pomocą odpowiednich spójników współzrzedne związki wyrazowe w zdaniu,
- wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń,
- stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, czasownika,
- gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw,
- wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada

zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki,

- w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji i uczuć,
- objaśnia znaczenia dosłowne i metaforyczne wyrazów,
- odróżnia wyrazy pokrewne od synonimówwygłasza tekst poetycki z pamięci, posługując się pauzą, barwą głosu,
- stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzi.

PISANIE

- stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji oraz potrafi je zastosować w sytuacjach nietypowych (np. wykorzystać wiedzę o wyrazach pochodnych i rodzinie wyrazów),
- w kilkudzaniowych wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji,
- w wypowiedziach stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, czasownika,
- w tekstach świadomie stosuje wyrazy bliskoznaczne,
- w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw,
- układa życzenia, zapisuje przepis, instrukcję, ogłoszenie,
- stosuje akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi,
- pisze logiczne i uporządkowane pod względem chronologicznym opowiadanie, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki; opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń,
- zapisuje dialog w opowiadaniu,
- w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji i uczuć,
- dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia.

III. Kształcenie językowe

- Umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie:
  - * słownictwa (wzbogaca tworzony tekst wyrazami bliskoznacznymi i przeciwstawnymi),
  - * składni (stosuje różnorodne typy zdań: pojedyncze i złożone oraz równoważniki; celowo używa różnych typów wypowiedzi: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji),
  - * fleksji (używa odmiennej części mowy w poprawnych formach),
  - * fonetyki (stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litery, głoski i sylaby w poprawnym ich zapisie).

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

I. Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi,
- odczytuje przerośny sens wysłuchanych utworów prozatorskich i poetyckich,
- wyraża swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu,
- nazywa intencje nadawcy komunikatu.

CZYTANIE

- wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je, w wypowiedzi np. opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistą,
- oddziela informacje ważne od drugorzędnych i wykorzystuje je w odczytywaniu, znaczeń dosłownych i przerośnych,
- odczytuje i wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce,
- wskazuje i odczytuje przerośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi,
- wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w życzeniach,

ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach,

- ma świadomość konstrukcji wypowiedzi i rozumie funkcje takich części składowych wypowiedzi, jak tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie,
- głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens odczytywanego tekstu.

DOCIERANIE DO INFORMACJI – SAMOKSZTAŁCENIE

- wybiera informacje wyrażone pośrednio w różnych źródłach, np. czasopismach, stronach internetowych; konfrontuje je z innymi źródłami.

ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY

- konfrontuje swoje reakcje czytelnicze z innymi odbiorcami,
- objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim,
- wykorzystuje wiedzę na temat wersu, zwrotki, rymu do interpretacji utworu,
- objaśnia funkcję epitetów, porównań i przenośni w tekście,
- wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych programy informacyjne, rozrywkowe, reklamy,
- charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość; konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami.

II. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

- uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych,
- rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego,
- udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym,
- w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy związane z omawianą tematyką,
- poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju

męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasie przeszłym i przyszłym,

- w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła,
- interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania,
- zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu,
- wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi,
- dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka.

PISANIE

- komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji z uwzględnieniem akapitów,
- uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury,
- udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym,
- w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy związane z omawianą tematyką,
- komponuje i przekształca plan wypowiedzi,
- pisze opowiadanie twórcze, list z perspektywy bohatera, baśń,
- w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła,
- dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu.

III. Kształcenie językowe

- Sprawnie stosuje wiedzę językową w zakresie:
  - * słownictwa (dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, odpowiednio dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej),
  - * składni (tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej, dba o poprawną interpunkcję wypowiedzeń złożonych),
  - * fleksji (w wypowiedziach stosuje w poprawnych formach odmienne

i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, w tym poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasie przeszłym i przyszłym),

- * fonetyki (biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów).

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

I. Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- odczytuje i wyjaśnia przerośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich.

CZYTANIE

- czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur,
- wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach w tworzeniu własnych wypowiedzi,
- odczytuje głośno utwory poetyckie i prozatorskie i je interpretuje.

DOCIERANIE DO INFORMACJI- SAMOKSZTAŁCENIE

- wybiera i wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym.

ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY

- porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich,
- wskazuje elementy baśni i legendy w innych tekstach kultury,
- dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam,
- odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość.

II. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

- przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania,
- podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury/dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie czwartej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur,
- interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych.

PISANIE

- tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych,
- wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi.

III. Kształcenie językowe

- świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyk.

